MIELIPIDE

Yhteiskunnallinen yrittäjyys on tulevaisuutta. Kuka haluaa avata pelin kotimaisen ruuantuotannon puolesta? **JARKKO PEIPONEN LUKIJALTA-PALSTALLA**

LUKIJALTA

Puupelletti luo metsäenergian lisäarvoa

Puupelletit ilmestyivät lämpömarkkinoillemme 1990-luvulla. Nuo koiranmuonan näköiset ja kokoiset, kuivatut energiajyväset tulivat korvaamaan kallistunutta polttoöljyä.

Samalla pannuhuoneisiin oli mahdollista ostaa uuden tyyppisiä pellettipolttimia. Niillä saattoi korvata aikansa eläneen öljypolttimen.

Kuusamossa pellettiä on valmistettu kohta kymmenen vuotta. Formados aloitti pelletin tuotannon vuodenvaihteessa 2003–2004. Kuusamolaisella pelletillä lämmitetään nyt laajasti Koillismaalla, Kainuussa ja Lapissa.

Puupelletin isä on saksalaisperäinen keksijä Rudolf W. Gunnerman, joka muutti nuorena miehenä Yhdysvaltoihin, vain 20 dollaria taskussaan mutta pää täynnä ideoita.

Gunnerman patentoi ja toi 1976 Yhdysvaltain markkinoille Woodex-nimisen puupelletin. Sen raaka-aineet olivat sahanpuru ja puun kuori. Pellettiään hän ehdotti kivihiilen vaihtoehdoksi, puhtaaksi biopolttoaineeksi, josta ei tule kivihiilen rikkiä eikä raskasmetalleja ja vain vähän tuhkaa.

Amerikassa keksitystä pelletistä kiiri jo varhain tieto Suomeen. Vuonna 1979 olutyhtiö Lapin Kullan omistajiin kuulunut Arno Stormbom ja Muhoksen metsätutkija Kalevi Karsisto hankkivat Woodexin lisenssin Suomeen. He rupesivat valmistamaan pellettiä Biopuriste-yhtiössään.

Vaikka Suomeen hankittiin nimenomaan puupelletin lisenssi, meillä raaka-aineeksi valittiin ensin puuta halvempi jyrsinturve. Jälkikäteen ajatellen valinta oli onneton. Turvepelletissä on Gunnermanin ajatusten valossa aivan liian paljon tuhkaa.

Biopuriste lopetti pellettien valmistuksen 1980-luvun puolivälissä. Tuhkainen turvepelletti ei jaksanut kilpailla polttoöljyn kanssa.

Nykyinen pellettiaalto tuli Suomeen Ruotsista. Pelletin raaka-aineena on nyt Gunnermanin alkuperäisen ajatuksen mukaisesti puu.

Pelletin uutta tulemista auttoi myös, että toisesta metsäpolttoaineesta, hakkeesta, oli kertynyt kokemuksia. Metsähakkeella on nimittäin kolme kiusallista ongelmaa, joihin pelletillä on ratkaisu.

Hake on normaalitilassaan niin tuoretta, että sitä on homevaaran vuoksi vaikea varastoida ylivuotiseksi. Pelletin kosteus on taas vain kuivan viljan luokkaa. Sitä voi varastoida vuosikausia kuin viljaa.

Hake on palakooltaan vaihtelevaa, ja sen koneellinen siirtely onnistuu vain suurissa lämpölaitoksissa. Tasalaatuiset, pieneksi ja kovaksi puristetut pelletit taas soljuvat putkikuljettimissa myös pientalojen tiloissa.

Irtohake on löysää, mikä vie kuljetuksissa tilaa. Haketta ei kannata kuljettaa juuri 100 kilometriä edemmäksi. Pelletöinti tiivistää energian: yksi pellettikuutio vastaa energiamäärältään neljää hakekuutiota.

Puristettua pellettiä voi markkinoida verrattomasti pitempiä matkoja kuin löysää haketta. Laivattuna pelletti siirtyy kohtuukustannuksin myös maasta toiseen.

Bioenergian kehityksessä puupelletti edustaa toista sukupolvea. Pelletti on puun energiajaloste, kun ensimmäisen sukupolven metsähake on vielä energiaraaka-ainetta. Jalosteella on raaka-aineeseen verrattuna aina ominaisuuksia, joista kannattaa maksaa lisähintaa.

Kansantalouden kannalta pelletin korkeampi hinta hakkeeseen verrattuna on jalostuksen myötä kasvanutta, aidosti ansaittua puun lisäarvoa. Lisäarvo ei katoa, vaan se jää kiertämään rahana ja työnä puuta kasvavan ja siitä pelletejä valmistavan tehtaan kotimaakuntaan.

Veli Pohjonen

Suomi-ruoka lähiruokaa

Lähiruokaa on tietysti kaikki Suomessa kasvatettu. Kerätköön sen sitten vaikka kuka.

Hus, hus kateus!

Tiedoton humus

Tuskinpa se tietää humus matkaileeko metsä- vai tieojassa. Niin kaikki ojat tukkoon. Ja rantanurmikot ennallistettava.

Ravinteet

Ruuhkavuodet

Kiitos hienosta jutusta ”elämän ruuhkavuodet” Kouvolaan. Repikää siitä kaiken maailman valittajat, joita kyllä piisaa Suomessa. **Samassa veneessä**

Mukava huomata, että kiirettä riittää muillakin ruuhkavuosien viljelijöillä. Kiitos toimitukselle hyvistä jutuista.

Ei nimimerkkiä

Kuka tilasi?

Hassi väittää, ettei allekirjoittamansa rikkidirektiivi ollut vältettävissä. Vieressä Kaunisto sanoo ehdotuksen tulleen Suomesta. Keneltä? **A. T.**

Palautetta

Ilkka Alarotu. Sitä luomua kyllä tulee kun nostatte tuottajan osuutta. Me se maito tuotetaan. Teillä on pelkät hyllyt.

Onko tahtoa

Hyvä Ilkka Alarotu. Sinähän sen itse sanoit ääneen (MT 14.9.). Epäreilun kaupan kinkkuja niitä myynnissä vain onkin. **Ei nimimerkkiä**

Sääprofeetoille

Miksi aina toitotatte hyvää ulkoilu säätä? Korjuusää paljon tärkeämpi. Kaikki suuhusi ja päällesi pantava riippuu ilmoista.

Ilmojen armoilla

Aita pystyyn

Pitäähän siipikarjankin olla verkkoaitauksessa. Susi ei mene siitä läpi. Lippusiimatkin sudelle kauhistus. **Faktaa**

Tilusjärjestely

Älkää vaan ruvetko sitä tilusjärjestelyä puuhaan. Helposti hyvät naapurisuhteet loppuvat siihen.

Sivusta seurannut

Viljatulot

Mihinkä me sijoitamme nämä viljatulot? Kustannuspuolella öljy 1,15 euroa litra ja viljan puintikosteus 35 prosenttia. Öljyä palaa, kannattaisiko jättää peltoon? **KM**

JAANA KANKAANPÄÄ

Jarkko Peiponen on mielissään, että luomu- ja lähiruoka ovat viimeinkin rantautumassa tänne Perä-Pohjolaan. Helsingin Mannerheimintiellä kampanjoitiin keskiviikkona Hyvän ruuan marssilla.

Yhteiskunnallisesta yrittäjyydestä ratkaisu maatalouden ongelmiin?

Viime aikoina paljon uutisotsikoita kerännyt ruuan hinnan kallistuminen voi muodostua pidempi aikaiseksi trendiksi.

Toisaalta päivittäistavarakaupan keskittymisestä johtuva määräävän markkina-aseman hyödyntäminen tuottajahintaneuvotteluissa on myös omiaan nostamaan kuluttajan ruokakorin hintaa.

Valitettavasti ruuan hinnan nousu ei välity tuottajalle asti, vaan vähittäiskauppa hallitsee markkinoita siten, että nykyinen tilanne ei ole pitkällä aikavälillä kestävää.

Kotimaisen sianlihan tuotanto on muuttumassa kannattamattomaksi, ja naudanlihan tuotanto seuraa pian perässä. Supistunut kotimainen tuotanto korvataan ulkomaisella lihalla, joka usein kuljetetaan toiselta puolelta maailmaa.

Jokainen voi mielessään miettiä, kuinka ekologisesti kestävää tämä on ja millainen on näiden tuotteiden hiilijalanjälki.

Pelkän ruuan kuljettamisen aiheuttamat hiilidioksidipäästöt ovat valtaisat.

Viime viikolla uutisoitiin S-ryhmän aloittavan luomumaidon kuljettamisen Saksasta vastatakseen kotimaiseen kysyntään. Samaan aikaan suomalaisien maitotilojen määrä laskee koko ajan.

Kysyntää luomulle on, mutta kotimaisen maidon tuottaminen ei ole pian enää kannattavaa. Ristiriitaista, eikö totta?

Onneksi maailman mikrotrendit, luomu- ja lähiruoka, ovat viimeinkin rantautumassa myös tänne Perä-pohjolaan. Muutoksen voimana useassa Euroopan maassa ovat olleet yhteiskunnalliset yritykset, joiden tavoitteena on liiketoiminnan keinoin johdattaa yhteiskuntaa kohti ekologisesti kestävämpää tulevaisuutta.

Kun yritystoiminnan tärkein motiivi ei olekaan enää maksimaalinen voitontavoittelu, vaan esimerkiksi puhtaan lähiruuan tuottaminen ja myyminen paikallisesti, voidaan puhua todellisesta aluetaloudellisesta vaikuttamisesta.

Osuuskuntamallin hyödyntäminen maataloudessa jo osataan, yhteiskunnallinen yrittäjyys on seuraava askel. Yhteiskunnallinen yrittäjyys on tulevaisuutta. Kuka haluaa avata pelin kotimaisen ruuantuotannon puolesta?

Jarkko Peiponen
Joensuu

Viisas investoisi laskukaudella

Aikoinaan – sanotaan sitten vaikka Kekkosen aikaan – pidettiin huolta siitä, että rattaat pyörivät myös laskukaudella. Nyt ei asioiden hoito ole niin selväpiirteistä kuin ennen. Toimintaa säätelevät EU:n direktiivit ja voimistunut äärisuojelun yleistyminen.

On esitetty ihmeellisiä väittämiä siitä, miten Kemijoen ja sen sivuhaarojen, Vuotoksen ja sen haarojen, patoaminen altaiksi saastuttaisi Perämerta. Lisäksi sen on väitetty olevan huono vaihtoehto Rovaniemen Saarenkylän tulvasuojeluksi.

Ajatelkaapa sitä matkaa, minkä Vuotoksen alueelta lähteneen saastukkeeksi epäillyn humushiukkasen pitää kulkea, jotta se saavuttaisi Perämeren. Matka on lähes 300 kilometriä. Eivätköhän Vuotoksen mahdolliset vaikutukset pysähdy täysin Kemijärveen? Saostusaltaita riittää aina Kemijoen suulle saakka, joten jokiuoma on ikään kuin sarja dekantoimisaltaita.

Perämeren saastuminen Ruotsin rannikolla Kemijoen virtauksen vaikutuksesta on täysin kupla. Perämereen laskevat Ruotsin puolen joet on allastettu, ja se tuntuu unohtuneen keskustelijoilta.

Kemijoen valuma-alueen alajuoksun vedet on padottu. Patoaltaisiin kerätään tulvavedet ja altaisiin saostuvat vesien mukanaan tuomat orgaaniset ja epäorgaaniset hiukkaset. Siten tulvavesien patoaminen puhdistaisi Kemijoen valuma-alueen vesiä, jos allastamista jatkettaisiin.

Samalla tulisi kaivattua säätövoimaa ydinvoiman ja tuulivoiman tueksi. Kaiken kaikkiaan muodostuisi vihreän energian ympyrä.

EU:ssa on monia alueita, jossa merkittävän kansallisen edun vuoksi on purettu Natura 2000 -suojelu. Suojeltujen alueiden tilalle on voitu osoittaa vastaavia alueita. Näin olisi tilanne myös Kemijoen valuma-alueella.

Vihreä ideologia vaalii pelkästään niin sanottua alkuperäistä luontoa ja unohtaa siinä jopa kehitysopin ja mutaatioiden välttämättömyyden lajien säilymisen kannalta, meistä tavallisista tallaajista puhumattakaan.

Vuotoksen ja Kemihaaran yhteydessä luetellaan sellainen määrä niin ihmeellisiä luonnonarvoja, että tuon alueen luulisi olevan aivan ylivertaisen paikan koko maailmassa.

Hänen, joka ylistää Vuotoksen kauneutta ja luonnonarvoja pitää mennä käymään paikan päällä toteamassa todellinen tilanne.

Toivon, että asiasta keskusteltaisiin todellisten tulosten perusteella. Vuotosta on arvosteltu vetoamalla tutkimukseen, jonka mukaan Perämeren vesi pilaantuisi altaan rakentamisella. Sitten on vedottu tuohon KHO:n äänestyspäätökseen. Lopulta on sitten todettu Natura 2000 -säädösten olevan niin kimurantteja, etteivät ympäristöprofessoritkaan niitä ymmärrä.

Siinäpä on sitten maallikon vain uskottava, mitä etelän herrat ovat suuressa viisaudessaan sattuneet päättämään. Vai mitä mieltä ovat asiantuntijat?

Eelis Pulkkinen
fil. lis.
Ylitornio

Valtionvelka kaksi kertaa budjetin suuruinen

Usean tiedotusvälineen (muun muassa TS ja Kaleva) Helsingin toimituspäällikkö Kirsi Turkki kirjoittaa 15.9. kolumnissaan, että ”oppositiolle hyvä kuntavaalitäky Jyrki Kataisen hallituksen 54 miljardin euron budjetissa on kuntien valtionosuuksien leikkaus.

Veronmaksajia kiinnostavat kuntien peruspalvelut, kuten terveydenhoito ja koulutus. Hallitus joutuu selittämään, miten peruspalvelut turvataan, kun valtionosuuksia leikataan satoja miljoonia euroja.”

Kuinka tämä täky on ainoastaan oppositiolle? Eivätkö hallituspuolueet puolusta peruspalveluja ja koko hyvinvointivaltiotamme?

Ja hallitus on jo selittänyt, että muuttamalla kuntarajoja, jopa perustuslain vastaisesti pakolla, huoltosuhde paranee ja palvelut turvataan.

Tämä siitä huolimatta, että lähes poikkeuksetta kuntaremontti johtaa terveyspalvelujen etääntymiseen, kallistumiseen ja heikkenemiseen ja samalla jonojen, byrokratian ja velkojen kasvuun.

Hallitus puolueineen tietää pääkaupunkiseudun ja esimerkiksi 5 000 asukkaan Säkylän erot mutta kääntää paremmuudet laskutikuilla tarkoitushakuisesti ylösalaisin. Ajaako siis puolueen ja johtajien etu maan etujen yli?

”Päähallituspuolueet käyvät vielä yhden ottelun eduskunnan areenalla vaalikannatuksensa turvaamiseksi”, vahvistaa myös kolumnisti.

”Hyviä asioita ajavien kansanedustajien kannattaa pitää mielessään, että vuoden 2013 lopussa Suomen valtionvelka on 96 miljardia euroa. Valtio ottaa ensi vuonna lisää velkaa seitsemän miljardia euroa. Kansainvälisessä vertailussa summa on tietysti pieni, eikä Kreikan tie ole lähelläkään.”

Tätäkin on pakko kommentoida. Valtionvelkamme tulee olemaan kaksi kertaa budjetin suuruinen. Lisävelka on 13 prosenttia hallituksen budjetista.

On vähintään vaarallista vähätellä, että ”Kreikan tie ei ole lähelläkään”. Vaikka se maantieteellisesti onkin tuhansien kilometrien päässä, kuljemme jo sitä tietä.

On hyvä tiedostaa, että suuri osa lisäveloista käytetään hallituksen budjetin mukaan metropolin rakentamiseen. Samalla jokaisen suomalaisen elinkustannusten roimaan kasvattamiseen, erityisesti pääkaupunkiseudulla. Näiden suurkuntien velat ovat jo nyt kolminkertaiset edellä mainittuun Säkylään verrattuna.

Ja vaikka resursseja vähennetään, rahat, myös kauppataseemme vahvistamiseksi, on tehtävä kehä kolmosen ulkopuolella. Loput lisäveloista, myös järkyttävän suurista tulevista, tuhlataan lakejamme halveksien itsenäisen hyvinvointivaltiomme kaupittelussa kansainvälisille markkinoille.

Yllä lieneekin hallituspuolueiden kuntavaalitäky. Puoluepolitiikka on saanut tai ottanut nurjan ylivallan.

Esko Eela
teollisuusneuvos
Säkylä

VIERASKOLUMNI

Valtakunnallinen kuntapuolue

Kukapa olisi uskonut, että Saarijärven Kalmarin kylässä kesällä 1995 saunonut neljän miehen porukka perusti sodanjälkeisen Suomen suurimman poliittisen menestystarinan, Perussuomalaiset rp:n.

Kaikki alkaa jostakin. Täytyy olla kyky, halu ja mahdollisuudet. Poliittinen kyky löytyi SMP:n kovat koulut käyneiden miesten kokemusperäisestä opista ja ihmisen luovuudesta. Halu vaikuttaa ja tietoisuus asiamme oikeutuksesta pitivät motivaatiota elossa. Ja kansa antoi kannatuksellaan mahdollisuudet.

Jytkyn luominen kesti 15 vuotta. Ei mitään lyhytpinnaisen hommaa.

Perussuomalaiset on viety Eurooppaan. Puolueella on 39 kansanedustajaa. Tuleviin kuntavaaleihin asetamme ennätysmäiset noin 4 400 ehdokasta. Vanhojen puolueiden ehdokasmäärät romahtivat. Perussuomalaisista tulee syksyn vaalien jälkeen valtakunnallinen kuntapuolue.

Kuinka vahva? Sen päättää äänestäjä, demokratian ritari, äänen antaja.

Lähipalvelut, lähiruoka ja lähimmäinen. Siinä on kolme kovaa, LLL, asiaa, joita perussuomalaiset kannattavat ja puolustavat. Verot haetaan vaikka pitkospuiden päästä. Saman täytyy päteä sekä oikeuksiin että velvollisuuksiin. Siksi puolustamme läheisyysperiaatetta.

Hallitus leikkaa raa´asti kuntien valtionosuuksia. Se on arvovalinta keskittämisen ja keskusvallan puolesta. Perussuomalaiset ovat eri mieltä. Me luotamme paikallisuuteen ja kannatamme aluepolitiikkaa Suomen sisällä.

Perussuomalaiset ovat sekä vahva maaseudun puolue että kaupunkipuolue. Niin pitää ollakin. Keinotekoinen vastakkainasettelu ei hyödytä ketään. Isänmaa on yhteinen ja suomalaista on puolustettava ja palveltava maalla ja kaupungissa. Elävä maaseutu muonittaa viihtyisät kaupungit.

Perussuomalaiset ei ole täydellisten ihmisten puolue. Tämä inhimillisen armottomuuden edessä ilmenevä arjen realismi pitää jalat maassa. Ihmiset arvostavat sitä, vaikka eivät aina samaa mieltä olekaan.

Perussuomalaisten arvostelijat voisivat hetken miettiä, mikä on menestystarinan takana. Aivan oikein. Elävä ihminen. Hänen janonsa vaikuttaa omaan elämäänsä ja kohtaloonsa.

Et voi äänestää väärin. Sinä esität vaaleissa oman kantasi. Se on aina oikea. Demokratiassa et voi äänestää väärin. Minä äänestän perussuomalaisia, valtakunnallista kuntapuoluetta.

TIMO SOINI on kansanedustaja ja perussuomalaisten puheenjohtaja.

timo.soini@eduskunta.fi

VIIKON KYSYMYS

Millä ensisijaisella perusteella valitset luomumaidon kaupasta?

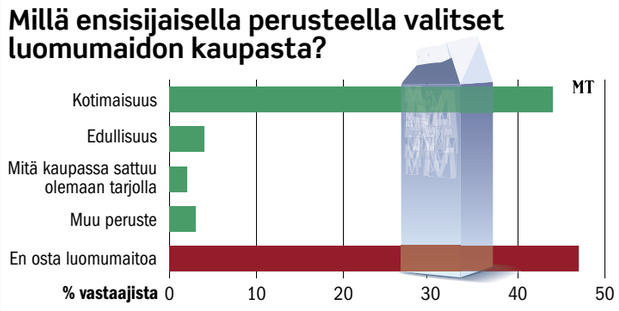

Luomumaito jakaa verkkolehden lukijat

Suhtautuminen luomuun jakaa MT:n verkkolehden lukijoita voimakkaasti, mikä ilmeni viikon kysymyksessä luomumaidosta. Osalle luomumaito on hyvin tärkeä, osa ei osta luomua vaan epäilee koko tuotannon hyödyllisyyttä.

Vaikka vastaajia oli vain noin 800, kommentteja kertyi erittäin runsaasti.

Umpiluomu kuuluu kannattajiin:

”Luomussa yhdistyy useat itselleni tärkeät seikat: maidon kohdalla eläinten lajinmukainen käyttäytyminen, karkearehun määrä ruokinnassa, rehun tuottaminen ilman kemiallisia lannoitteita tai kasvinsuojeluaineita. Lisäksi itse tuote on homogenoimaton.”

”Tärkein peruste on eläinten hyvinvointi. Myös kotimaisuus ja erityisesti lähiruoka merkitsee paljon valinnassa. Tavanomaisesti tuotetut maitotuotteetkin luomun puuttuessa kelpaavat”, toteaa Kotimaista ruokaa suosiva.

Useammalle vastaajalle kysymys on terveydellinen.

”Olen laktoosi intolerantti, siitä huolimatta luomumaidosta ei tule oireita. Luomumaito maistuu myös paremmalta”, perustelee Sisko.

Sam kertoo, että perhe ei osta maitoa kaupasta vaan suoraan tilalta. ”Suosittelen!”

Samanlaista viestiä tulee Saksasta USF:ltä:

”Useimmiten ostan luomumaitoa torilta, ja jos on päässyt loppumaan, ajan polkupyörällä lähitilalle. Toki maksan lystistä muutaman sentin enemmän kuin kaupassa, mutta vastineeksi saan laatua, tuoreutta ja hyvää palvelua.”

Agrologi Pohjanmaalta katsoo monen kriittisen kirjoittajan tavoin, että luomumaidon paremmuus tavanomaiseen maitoon verrattuna on niin sanottu uskon asia.

”Kun maidontuotantoon käytetään ympäristötukiehtojen mukaisesti tuotettuja kotoisia rehuja, tuotetaan tavanomainen maito myös eettisesti kestävällä tavalla. Näin tuotettuna maito sisältää oikeissa suhteissa tarvitsemiamme kivennäis- ja hivenaineita. Yhtenä esimerkkinä voisi mainita vaikka seleenin.”

Arskan mielestä luomu on turhaa rahastusta. Moni kertoo kalliimman hinnan olevan syy pitäytyä tavanomaisesti tuotetussa.

Tavallinenkin maito on hyvää, en huomaa eroa. Eettisetkään syyt eivät kanna, eläinten hyvinvointi on enemmän tilakohtaista kuin tuotantomuodosta riippuvaa. Hyvä, että on luomuvaihtoehto sitä haluaville, kirjoittaa Ak.

Mimmillä on samantapaiset ajatukset:

”En usko, että saksalaisessa luomumaidossa olisi vähemmän tai edes yhtä vähän jäämiä kuin tavallisessa suomalaisessa maidossa. Tavallinen maito maistuu minun suussani ihan riittävän hyvälle. Tärkeää on tuoreus.”

Luomumaitoparta kommentoi S-ryhmän päätöstä siirtyä saksalaiseen luomumaitoon:

”S-Ryhmän edustajan Alarodun asema Pro Luomu ry:n puheenjohtajana on tämän kohun jälkeen vähintäänkin kyseenalainen.”

Kaukokatseinen tykkimies kannustaa kotimaisuuteen: ”En osta koskaan Arlan maitoa, enkä saksalaista luomumaitoa. Älkää hyvät ihmiset kampitelko toisianne.”

Mikä osa lihassa parasta?

Uudessa viikon kysymyksessä selvitetään, missä muodossa verkkouutisten lukijat ostaisivat naudanlihaa mieluiten. Kysymys liittyy viikonvaihdesivujen uutispakettiin jauhelihasta.

KAIJALEENA RUNSTEN
www.maaseuduntulevaisuus.fi